A°. 1837. N°. 44.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 13 April.

FRANKFORT, den 9den April.

Berigten uit Konstantinopel, van den 16den Maart, melden het volgende: »De onderhandelingen wegens de regeling van een algemeen tarief zijn hier gestaakt. Zonderling genoeg schijnt lord *Ponsonby* het middel gevonden te hebben, om alle verwachtingen, welke men te dien aanzien had opgevat, te verijdelen. Dit strookt weinig met de denkbeelden van vrij verkeer tusschen alle landen, waarmede men te Londen anders zoo zeer praalt. Desniettemin is het waar, dat de Britsche gezant zich thans verklaart tegen het beginsel, om voor alle natiën, die met de onderdanen der Porte handel drijven, gelijke tolregten vast te stellen, en dus het bewijs zoekt te geven, dat het doelmatiger zou wezen, als iedere staat een afzonderlijk verdrag met de Porte aanging. De oorzaak van eenen zoo spoedigen ommekeer van inzigten is onbekend; doch te betreuren is het, dat daardoor groote verlegenheid en nadeelen berokkend worden voor degenen, die van meening waren, dat eerlang eene schikking tot stand zou komen, welke voor alle volken dienstig zoude wezen.

»Er zijn onlangs weder Turksche troepen naar Azië verzonden: men wil daaruit afleiden, dat de Porte bij voortduring *Mehemed-Ali* mistrouwt en weinig gewigt aan zijne vriendschaps-verzekeringen hecht.«

— Volgens berigten uit Mentz, heeft de commissie tot oprigting van een gedenkteeken voor *Johann Guttenberg* in deszelfs vaderstad, eindelijk bepaald, dat de inwijding van dit gedenkteeken op den 24sten Junij aanstaande zal plaats hebben. Het feest zal twee dagen duren. Er worden daartoe deputatien uit de voornaamste steden van Duitschland en zelfs uit Frankrijk verwacht. Behalve de feestelijke optogten, redevoeringen, maaltijd en bal, zal er ook een groot zang- en muzijkfeest mede gepaard zijn, waartoe Dr. *Löwe* te Stettin eene volkomen gelukte compositie heeft geleverd, op den tekst van de cantate *Guttenberg*, door Dr. *Giesebrecht* gedicht. Van de vele ingekomen ontwerpen van opschriften heeft de commissie datgene gekozen, hetwelk [illegible] door den hofraad Dr. *Muller* te Göttingen ingezonden werd.

— De uit Griekenland ontvangene dagbladen loopen tot den 8sten Maart, en behelzen onder anderen de koninklijke ordonnantie voor de oprigting der universiteit te Athene, die den naam van *Otto-Universiteit* bekomen heeft en op den derden paaschdag geopend zou worden. Zij bestaat uit vier faculteiten, namelijk: 1), der algemeene wetenschappen, wijsbegeerte, wiskunde, natuur-geschiedenis, statistiek enz; 2), der theologische; 3), der geneeskundige; 4), der regtsgeleerde en staatkundige. De inrigting der faculteiten is overigens geheel naar de Duitsche wijze. De uitgaven der universiteit worden uit de geestelijke kas bestreden.

LONDEN, den 7den April.

Laatstleden Dingsdag werd een persoon aan het bureau van politie van Union-Hall, te Londen, tot 3 maanden gevangenisstraf veroordeeld, om dat hij de katten levendig vilde, als wanneer hij voor de vellen de helft meer geld ontving dan voor de vellen van doode katten. Het proces werd tegen hem gevoerd op kosten der maatschappij tegen de mishandeling der dieren. De geregtszaal was met bejaarde vrouwen als opgevuld, en de politie had dubbele magt en dubbele waakzaamheid noodig, om den vergoordeelde voor de woede dier vrouwen te beschermen, welke zich over de mishandeling van hare geliefkoosde huisdieren wilden wreken.

— De speculatie in de bedelarij is in Londen groot. Onder anderen heeft een groot industrieel uit Piémont eene menigte jonge Savoijaarden ontboden, die hij met orgels, met apen, enz. rondzendt. Men zegt, dat hij er thans 4000 bijeen heeft, die hem elken dag 3 shillings opbrengen. Deze jonge Savoijaarden worden bij 30 à 40 in eene kamer gehuisvest. Deze huisvesting en de voeding van deze jongens kosten hem daags nog geen shilling, zoodat hij 2 shillings van elk overhoudt, eene aanmerkelijke som in de maand.

Van den 9den.

De verhandelingen in het huis der lords hebben zich Vrijdag bepaald tot het indienen van verzoekschriften en eene langdurende redekaveling over de armenwet.

Ook in het huis der gemeenten beteekenden de debatten weinig; een voorstel, ter benoeming van eene commissie om te onderzoeken of het raadzaam ware bij het leger de geeseling af te schaffen, werd met eene groote meerderheid verworpen.

— Brieven uit Liverpool en Manchester luiden hoogst ongunstig met opzigt tot de handelsgesteldheid in die steden. In laatstgenoemde plaats was een aanzienlijk bankroet voorgevallen. De moeijelijkheden der Liverpoolsche kantoren hadden eene vergadering der voornaamste kooplieden doen houden, waarin besloten werd eene deputatie naar Londen te zenden, ten einde van het gouvernement ondersteuning te verwerven.

Als een gevolg van de belemmering in den fabrijkhandel, geraken op onderscheiden plaatsen arbeiders buiten werk; te Paisley en [illegible] onder anderen, hebben vele honderden broodlooze wevers, [illegible], enz., verzoekschriften tot onderstand bij de regeringen ingeleverd.

— Te Portsmouth wordt aan de landwerven eene buitengewone drukte opgemerkt. Ten gevolge van de onverwachte aankomst van verscheiden leden der admiraliteit uit Londen, worden onderscheiden oorlogschepen met den meesten spoed uitgerust. Derzelver bestemming wordt niet genoemd.

— Berigten uit New-York, van den 1sten Maart, melden, dat in de Vereenigde Staten toebereidselen werden getroffen tot de inhuldiging van den heer *van Buren* op den 4den dier maand. De Generaal *Jackson* was voornemens zich naar Nashville te begeven; zijne gezondheid werd gezegd benemende te zijn, hoewel hij een zwak voorkomen had; op den 15den Maart zoude hij 70 jaren oud worden.

PARIJS den 9den April.

De *Moniteur* van heden behelst niets nieuws betreffende de ministeriele crisis.

— De *Gazette de France* deelt het volgende mede:

Heden bepaalt zich de ministeriele questie aldus: De HH. *Soult*, *Thiers*, *Human* en *Passey* hebben zich onderling verstaan om het nieuwe kabinet zamen te stellen.

— Het *Journal des Débats* zegt:

Heden avond scheen men algemeen te gelooven, dat werkelijk de maarschalk *Soult*, de HH. *Thiers*, *Human* en *Passy* waren overeengekomen met opzigt tot een nieuw programma van inwendige en uitwendige politiek; en vele lieden beschouwden reeds het nieuwe ministerie als tot stand gebragt.

Wij voor ons kunnen niet gelooven dat deftige mannen, die niet alle gezond verstand hebben verloren, zich zouden vermeten kunnen, ten overstaan der tegenwoordige meerderheid van de kamer, den Koning een stelsel aan te bieden, hetwelk, naar hetgeen men ons van dit nieuwe programma gezegd heeft, eene volstrekte verzaking zijn zoude van de roemruchtige staatkunde, die, met zoo vele volharding, gedurende zes jaren is gevolgd.

— Het *Journal du Commerce* geeft het volgende te lezen:

De maarschalk *Soult* had gisteren voorstellen aan de HH. *Thiers*, *Human* en *Passy* gedaan.

Heden ten drie ure zijn deze grondslagen den Koning voorgelegd, die dezelve niet schijnt afgewezen te hebben. Morgen ten 2 ure zal er eene nieuwe conferentie op de Tuillerien gehouden worden.

— Het ministeriele dagblad, *le Journal Général de France*, geeft de volgende lezing, betreffende het berigt van den afreis de hertogs van Bordeaux uit Görts:

»Geloofwaardige particuliere berigten leveren ons nieuwe bijzonderheden omtrent het verdwijnen van den hertog van Bordeaux. De plannen van den jeugdigen Prins dreven hem naar Spanje, doch het antwoord op de, met don *Carlos* aangeknoopte onderhandelingen heeft hem niet ver van Görts tegengehouden, alwaar hij, zoo men ons meldt, thans is wedergekeerd. De bisschop van Leon moet de personen, die den hertog omgeven, al de gevaren van eene lange reis en de onberekenbare gevolgen van zijne tegenwoordigheid in Spanje onder het oog gebragt hebben.«

De legitimistische bladen zeggen, dat de jonge Prins Görts had verlaten, om in het belang zijner archeologische studien nagravingen bij te wonen te Aquilea.

De *National* zegt daarentegen: Indien wij goed zijn onderrigt, moet heden bij hoogerhand de tijding zijn ontvangen, dat de hertog van Bordeaux werkelijk het hoofdkwartier van don *Carlos* heeft weten te bereiken.

's GRAVENHAGE, den 15den April.

HH. MM. de Koning en Koningin zijn heden naar Amsterdam vertrokken, waar Hoogstdezelven eenige dagen zullen doorbrengen. Heden verleent Z. M. openbare audientie.

HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje*, benevens Hoogstdezelver twee oudste zonen, begeven zich morgen naar Amsterdam.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* en Hoogstderzelver dochter, hebben heden deze residentie verlaten, zich naar Berlijn begevende.

AMSTERDAM, den 11den April.

Beurs van den 10 April.

De Engelsche berigten zijn ook heden niet aangekomen. De Fransche tijdingen zijn onbelangrijk; het Fransche ministerie is nog niet geconstitueerd, en ofschoon alle bladen lijsten daarvan opgeven, zoo is geene dezelve juist. Uit Spanje niet het minste nieuws; ten gevolge daarvan waren ook de omzettingen heden ter beurs over het algemeen onbeduidend.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, bij geringe affaire; 5 pCt. $100\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$ gedaan; kansbiljetten 22 à $\frac{1}{16}$ en $\frac{1}{8}$; naar beide sijndicaats heerschte weinig vraag, en de weinige partijtjes, welke daarvan verkocht zijn, waren toereikend, om den prijs eenigzins te doen achteruitgaan; $4\frac{1}{2}$ pCt. bleef $93\frac{1}{4}$, en $3\frac{1}{2}$ pCt. $76\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$; van oude aandeelen handelmaatschappij zijn eenige weinige postjes afgegeven.

Spanje. Ardoins 22, $22\frac{1}{16}$, 22 weinige partijtjes gedaan. Coupons derzelve 46 à $\frac{1}{4}$; in Passive en uitgestelde geen handel.

Rusland. Oude en nieuwe Russen $103\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Russen van 1831 en 1833, $95\frac{7}{8}$ en 96 in kleine postjes verhandeld. Roebels $65\frac{5}{8}$ gedaan.

Oostenrijk. 3 pCt. metalliek $99\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$ eenige postjes omgezet; $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; 4 pCt. en 5 pC. Weener bank bij *Goll* zijn gedaan à $91\frac{3}{4}$ en $102\frac{1}{8}$, doch slechts weinige stukken.

Columbia. $18\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$; blaauwe Grieken van 100 pond $22\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; onbepaalde $20\frac{5}{8}$.

Beurs van den 11 April.

Men wilde heden weten, dat het fransche ministerie nu stellig georganiseerd was; men noemt *Thiers* voor de buitenlandsche zaken, *Human* finantien, *Passy* binnenlandsche zaken. Onze speculanten in Spaansche fondsen hechten aan de benoeming van den heer *Thiers* veel waarden het gerucht alleen was toereikende om deze bijna $\frac{3}{8}$ pCt. te doen stijgen.

Ook alle onze binnenlandsche fondsen meerder gezocht.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, met vrij wat handel gebleven; 5 pCt. $100\frac{3}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; kansbiljetten $22\frac{3}{16}$; oud sijndicaat $93\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; dito nieuw $76\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; 4 pCt. Oost-Indie $90\frac{1}{4}$; 5 pCt. Nieuwe $97\frac{3}{4}$ in posten verhandeld.

Spanje. Ardoins $22\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 23, $22\frac{7}{8}$ gebleven met levendige affaire.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren.

Mengelwerk.

Herinneringen uit de Tweede Kamer.

« Wanneer ik mijne stem geve aan de wet C, en dus met mijne toestemming, in de tegenwoordige staatkundige gesteldheid van ons werelddeel, het wapen der verdediging niet uit de handen onzer krijgslieden wordt genomen, zoo ontstaat bij mij tevens het verlangen, dat wij, hoe eer hoe beter, de vrijheid hernemen, om het zwaard ter gelegener tijd in de schaal der onderhandelingen te leggen."

(De heer VERWEIJ MEJAN, Zitting 9, *Staats-Courant* 17 Maart.)

Bij de eerste lezing reeds troffen ons de bovenstaande woorden; misschien is het eene vergissing, maar wij meenden er meer in te moeten zoeken, dan op de oppervlakte voor een ieder zigtbaar lag. Den edelen redenaar, voorzeker, willen wij de bevoegdheid niet betwisten, om, naar eigen oordeel, zijne meeningen in te kleeden: verre van dien, wij eerbiedigen elke uit bezorgdheid voor het Vaderland voortvloeijende huivering; behoudens evenwel ons gevoelen, dat men ook te schroomvallig kan wezen. Wat hiervan zij, en of de meening, welke wij uit voormelde woorden opmaakten, werkelijk die van den heer VERWEIJ MEJAN is, wij zijn haar aan zijn Ed. verschuldigd, en begeeren niet, dat men ons de eer derzelve toekenne, alvorens die aan den edelen vertegenwoordiger te hebben aangeboden. De heer VERWEIJ MEJAN derhalve koestert het verlangen "dat wij, hoe eer hoe beter, de vrijheid hernemen, om het zwaard ter gelegener tijd in de schaal der onderhandelingen te leggen;" of wel, onzes erachtens, met ronde woorden: dat onze regering aan de Mogendheden, met welke zij over hare afgevallene provincien onderhandelde, hoe eer hoe beter aanzegge, dat zij, ten gevolge van het achterlijk blijven dier Mogendheden om de twistzaak af te doen, het tusschen haar onderling gebeurde als vervallen beschouwt, en haar volkomen onafhankelijkheidsregt terugneemt, ten einde voortaan met *Belgie* te handelen zoo als haar zal schijnen te behooren.

Ook wij gelooven, dat dit een zeer wenschelijke stap zijn zou. Wij verbinden er ons geenszins door, oogenblikkelijk de wapenen op te vatten, hetwelk waarschijnlijk hoogst gevaarlijk zou wezen, maar onttrekken er ons door aan eene regtens geheel ongegronde voogdij, waartoe de Nederlandsche regering, onzes bedunkens, nimmer had behooren aanleiding te geven, en maken ons voornemen bekend, om, bij gunstige gelegenheid, *België* gewapenderhand tot redelijke voorwaarden te dwingen. Zoo doende, bekomt onze buitengewone wapening een doel, *en* voor de vreemden *en* voor ons zelve. Laat dan de regering, niet meer in die laffe *committé's*, maar in eene openlijke vergadering der Staten-Generaal, haar genomen besluit, en tevens de voorwaarden, zoo ruim mogelijk gegeven, waarop zij *België* als onafhankelijken staat erkennen wil, bekend maken; dan kan *België* kiezen tusschen eenen zedelijken, vasten vrede, en eenen voortdurenden staat van onzekerheid, van buitenmatige wapening en afwachting van oorlog.

Indien onze regering de aangeduide partij kiezen wil, is nu het oogenblik daar; de credietwetten voor oorlog zijn aangenomen; men zal derhalve den stap niet beschouwen als eene kunstgreep om dezelve te doen stemmen: wachten wij daarentegen tot eene nieuwe aanvraag, dan zal men denken, dat het slechts te doen is om die door te drijven, en zal onze verklaring in den wind slaan; daarenboven verliezen wij intusschen tijd en geld.

En welke redenen zouden er tegen het voorgestelde bestaan? *België* weder met *Nederland* te vereenigen, kan toch nimmer de bedoeling der regering zijn. *Nederland* wil geene hereeniging; *België* wil ze niet; *Frankrijk* en *Engeland* willen ze niet. En wat dien afgezaagden voormuur tegen *Frankrijk* betreft, — indien *Europa* eenen muur tegen de Franschen meent te behoeven, gelijk *Sina* tegen de Tartaren, zoo zorge *Europa* er zelve voor, maar liefst niet ten onzen koste; wij althans rekenen ons in *Nederland* alleen veel veiliger, dan wij ooit in het voormalig Koningrijk der *Nederlanden* zouden geweest zijn. De zuidelijke provinciën, die, wat men ook zegge, nooit *Nederlandsch* gezind waren, hadden wij geenen dag tegen *Frankrijk* kunnen verdedigen; ons *Nederland*, gelijk het thans toegerust is, kan, ten minste eenen tijd lang, eene talrijke overmagt weerstaan. — En indien er dan Europisch gestreden moet worden, is het immers beter, dat het niet geschiede op ons terrein? *België* was steeds, en *België* blijft, met ons vereenigd of niet, een slagveld van *Europa*. Moet dit het aan *Frankrijk* betwisten, waartoe zouden wij de spits afbijten? wij, over welke men naderhand protokollen maakt. Uit de bloedvelden van *Waterloo* teruggekeerd, ontving men ons in de raadzalen van *Weenen*. Weigert men ons eene stem in *Europa*, welnu zoo weigeren wij ook aan *Europa* ons zwaard. Het Nederlandsche bloed behoort aan *Nederland*. Ons Vaderland zullen wij wel verdedigen, en beter zonder, dan met de Belgen.

Onze regering herneme dus thans, nu de buitengewone uitgaven voor oorlog toegestemd zijn, hoe eer hoe liever, de vrijheid, om het zwaard ter gelegener tijd in de schaal der onderhandelingen te leggen; en verklare tevens, openlijk en plegtig, op welke voorwaarden (en zij make die zoo aannemelijk mogelijk) zij *België* erkennen wil. Waarachtig, dit zal beter zijn dan alles te wachten van de kansen van eenen Europischen oorlog, waarin wij deelgenooten der grootste gevaren, maar nimmer deelhebbers aan den buit zouden zijn.

Er is een uur voor het oordeel van God.

« Ut non modo casus eventusque rerum, qui plerumque fortuiti sunt, sed ratio etiam causaeque noscantur." TACIT. *Hist.* I, 4.

Weleer, in de grijze oudheid, bestonden er groote Rijken, magtige Monarchiën, waarvan eene duistere herinnering tot ons is gekomen, dwars door den nacht der eeuwen. Zij waren gegrondvest op den eenigen zuil van alles wat duurt, godsdienst en regtvaardigheid. Maar nu kwamen de hartstogten, de godsdienst verviel, het geloof en de liefde verdwenen; het bewind, dronken van eigendunk en geene wetten meer dan zijne nukken kennende, vertrad de heilige billijkheid, het regt, de menschelijkheid, verdrukte de volkeren en verlaagde ze door zijne besmettende voorbeelden, door de verdierlijking der ellende. Toen sprak God tot den tijd: die spot met de maatschappij, voor welke ik den mensch schiep, is mij ten gruwel; haast u er de aarde van te zuiveren: en de tijd blies ze weg als dorre bladeren, die groote Monarchiën, die magtige Rijken. *Er is een uur voor het oordeel van God.*

Andere Rijken, andere Monarchiën, menigten van Staten, naar verschillende vormen van regering geregt, verschenen vervolgens op de wereld, en altijd zag men godsdienst en regtvaardigheid, aan hunne wieg gezeten, hun den levensadem inblazen, hen versterken door de oefening van strenge deugd. De liefde des vaderlands, in het hart der burgers de eigenliefde overwinnende, teelt heldendaden, belangeloosheid, opofferingen, waaruit, in rustige tijden, de gemeene welvaart, en, in tijden van gevaar, redding ontstaan. Maar allengs verbastert die schoone orde. De hoofden der maatschappij beginnen zich belangen voor te stellen, verschillende van de hare, beginnen de magt te beschouwen als een middel om hunne telkens aangroeijende begeerten te bevredigen, om het geweld te stellen in de plaats van het regt: gebruiken en zeden vervallen, men lacht met pligten; eigenbaat be-

magtigt de harten, verjaagt er achtereenvolgens alle gevoelens van billijkheid, van menschelijkheid uit; een ieder denkt slechts aan genieten, weinig bekommerd ten koste van wien; de volken zijn eene prooi, die men verslindt. Het westelijk *Azie* en schier geheel *Europa* wagen er daaraan, ten tijde als *Rome*'s magt ontlook, onder den invloed van zedelijke wetten, van ware grondstellingen, weracht hij de overige natiën. Aanhoudend zwol de stroom uit de wateren, welke deze onsterfelijke bron opwierp. Eindelijk zijne oevers overschrijdende, op het oogenblik in de oppermagtige besluiten bepaald, stort hij zich uit over de landen, door ontaarde geslachten verpest; gemeenebesten, koningrijken, niets wordt gespaard, hij werpt alles om, sleept alles mede. *Er is een uur voor het oordeel van God.*

De overwinnigen zelve van *Rome*, overkropt met de rijkdommen der wereld, ontwikkelen er de kiemen van allerhande ondeugd. Begeerlijkheid, eerzucht, razende weelde en wellust bemeesteren de zielen. Godsdienst en wetten verliezen haar gezag. De woorden Vaderland, Vrijheid, Menschelijkheid, hebben geenen zin meer. De verwarde Rede weet niet meer waaraan zich te houden in de bouwvallen van het oude geloof en de schemering der nieuwe denkbeelden. Ongebonde, monsterlijke driften stijgen op uit de afgronden des harten. Gewapenderhand betwist men zich de magt, ter bereiking niet van het gemeene heil, maar van een persoonlijk genot. Binnen 's lands vogelvrijverklaringen, ongebonden feesten, bloedige zwelgerijen; buiten 's lands, in de provinciën aan de roofzucht der proconsuls prijs gegeven, het toppunt van tirannij en het uiterste van slaafschheid. Eindelijk verzamelt zich die onmetelijke wanorde in een eenig levend wezen, dat men Keizer noemt; verschrikkelijk luchtverschijnsel, waarvoor de menschen knielen, noodlottige planeet waar allerhande kwaad uit afstraalt. Wat zal er van de wereld worden? Eene stem, uit *Judea* gekomen, verkondigt haar hare redding; de Regtvaardige sterft om om haar te behouden. Zijn woord, in zuivere harten opgevangen, ontluikt er, schiet wortelen, en wordt langzamerhand die beloofde boom, welke met zijn lommer de herstelde natiën moet dekken. Toen braken uit de diepten van het Noorden en het Oosten onbekende volken, welke de Voorzienigheid er bereid hield om haar werk te volbrengen. Voortgestuwd door eene onzigtbare hand, openen zij wijde bressen in de wallen des Rijks, en dan, er zich de eene na de anderen in werpende, houden zij niet op, gedurende drie eeuwen, het in alle rigting te doorkruisen, het te doorwroeten als een onvruchtbaar land, hetwelk de ploeg doorklieft om het vruchten te doen dragen, en waar men hier en daar de roodachtige damp ziet opstijgen uit hoopen van verderfelijke planten, in vlam gezet om er zelfs het zaad van te vernietigen. Dat was hetgeen men den inval der barbaren noemde. Het zwaard rustte niet, alvorens, altoos bloedig, van de stranden der Baltische tot aan die der Middellandsche zee, van de oevers der Wolga tot aan de kusten van *la Mancha* en den Oceaan te hebben gewoed. *Er is een uur voor het oordeel van God.*

Intusschen had zich het Christendom verbreid; en met hetzelve de geest, die, door den zedelijken mensch te louteren en te verheffen, hem zijne waarde moest doen gevoelen, en allengs de burgerlijke en staatkundige vrijheid vormen, noodwendig gevolg van de gelijkheid der regten, voortvloeijende uit de gelijkheid van oorsprong en natuur. De nieuwere natiën ontstaan, gesproten uit de vermenging der overwonnene en der overwinnende rassen. *Frankrijk*, ten gevolge zijner ligging, is er als het middelpunt van; en, van zijne geboorte af, schijnt het met een afzonderlijk merk geteekend, geheimzinnige verkondiging van zijne toekomstige hooge bestemming. Krijgshaftige vorsten beheerschen het aanvankelijk, maar met medewerking des volks, noodig om kracht aan de wetten te geven, evenzeer als aan het gezag van het hoofd, met hare uitvoering belast. De troon is erfelijk, maar, ingevolge de gewoonte, in éénen stam. Die stam sluimert in ledigheid in, hij regeert niet meer ten behoeve des volks, hij heerscht om zijnentwille; zijn tijd is om, hij is geoordeeld, en een andere stam volgt hem op. Na ontzagchelijke en roemrijke werken, verslapt deze op zijne beurt in zijne taak, hij heeft het gevoel van zijne pligten en roeping verloren; dwars, als het ware, uitgestrekt over den weg, waarop de natie wil en moet voortschrijden, is hij voor haar een hinderpaal geworden: zijn tijd is om, hij is geoordeeld, en een andere stam volgt hem op. Alzoo, niettegenstaande de vermogende titel van verovering, vereenigd in de zonen van CLOVIS, met den ouderen titel van koninklijke afkomst; niettegenstaande den verbazenden roem en de verbazende kracht, door KAREL *den Groote* aan zijne kinderen tot erfdeel gelaten, zijn twee dynastiën weggevaagd. Ontrouw aan het volk, wiens bestemming zij moesten bevorderen, werd hun vonnis uit den hooge geveld. *Er is een uur voor het oordeel van God.*

(*Het vervolg en slot hierna.*)

Slag van Waterloo.

Naardien wij gelooven, dat alles, wat tot dien veelbeslissenden veldslag betrekking heeft, in *Nederland* met meer of min belangstelling zal worden gelezen; geven wij het volgende uittreksel uit de briefwisseling van den Ridder SINCLAIR, lid van het Engelsche parlement.

« Eenige kennis van krijgszaken verkregen hebbende, voelde ik een groot verlangen om de naauwkeurigst mogelijke zekerheid te bekomen, betrekkelijk het gewigtigste krijgsbedrijf van dateren tijd, DEN SLAG VAN WATERLOO, en begaf mij ten dien einde naar het vaste land.

« Toen ik daarop den hertog van WELLINGTON verzocht, mij behulpzaam te willen wezen, ter voltooijing van het verslag, hetwelk ik mij voorstelde van dien beroemden strijd op te maken, zeide hij: « Ik kan u geene inlichtingen geven, die u van eenig nut zouden kunnen zijn. Mijne aandacht was zoo geheel gerigt op de *groote uitkomsten* van den slag, dat ik volstrekt geen acht op dezelfs *kleiner omstandigheden* slaan kon. Al wat ik u zeggen kan, is, dat wij den vijand ontmoetten, dat wij slag leverden, en dat wij de overwinning behaalden.""

« De mededeelingen, evenwel, die ik van anderen verkreeg, waren voldoende. Ik schetste, op het slagveld zelf en in zijne omstreken, de geheele toedragt van den strijd, en bekwam, door middel van de officieren, die te *Hougomont* en *La Haye Sainte* bevel gevoerd hadden, kennis van de belangrijkste bijzonderheden betrekkelijk de aanvallen op deze twee zeer gewigtige punten (1). Aangaande het verslag, hetwelk ik van den aanval op *Hougomont*, inzonderheid, gegeven had, ontving ik den volgenden brief van den kolonel WOODFORD, die, een tijd lang, aldaar het bevel voerde:

« *Cambray*, 24 Junij 1816.

« *Kolonel* WOODFORD *betuigt zijne achting aan den Ridder* JOHN
« SINCLAIR, *en biedt denzelven zijnen dank voor de eer, die hij hem*
« *aangedaan heeft, door hem een gedrukt verslag van de verdedi-*
« *ging van* Hougomont *te zenden.*

« *Kolonel* WOODFORD *is overtuigd, dat de officieren en manschappen*
« *van het* 2. *Coldstream — en het derde garde-regiment, welke de*
« *eer hadden verschillende punten van dien post te verdedigen, zich*
« *bijzonderlijk verpligt zullen rekenen aan den Ridder* JOHN SINCLAIR,
« *voor de wijze, waarop hij deze omstandigheden heeft verzameld en*
« *bekend gemaakt.*""

« Het werk van den generaal MUFFLING (waarvan ik eene Engelsche vertaling heb gegeven) behelst, tot nog toe, verre weg de beste krijgskundige beschrijving van NAPOLEON's laatsten veldtogt, en de groote uitkomsten, welke daarmede in verband stonden.

De generaal *Foy*, die in den aanval op *Hougomont* bevel voerde, maakt eene uitnemende aanmerking nopens den slag van *Waterloo*. « *Ce n'était pas une bataille, mais un duel.*" Het was geen *veldslag*, maar *een duel*, tusschen de twee legers; want er werd niet gemanoeuvreerd, maar slechts vinnig gevochten. De duur van den strijd gaf aan het Engelsche leger een groot voordeel; want alhoewel de Franschen even dapper zijn, bezitten zij niet dezelfde volharding, of ligchamelijke kracht, als de Engelschen: en indien een strijd lang gerekt wordt, hebben de eersten niet dezelfde kans op overwinning!" (*Correspondence of the rigth honourable sir* JOHN SINCLAIR. *Vol.* I, *p.* 218 — 220. *London*: 1831.)

Het zal wel overbodig zijn, den lezer opmerkzaam te maken op de Engelsche nederigheid, die de overwinning zoo maar geheel aan de Engelsche wapenen toeschrijft.

Mosaik.

In het eerste nummer van het nieuw Nederlandsch Tijdschrift, *de Gids*, vindt men zeer gepast eenige bladzijden aan den licht- en schaduwkant der tegenwoordige Vlaamsche letterkunde gewijd. Daarin wordt regtmatige hulde bewezen aan de pogingen van WILLEMS en CANNAERT, den eersten van wie wij de uitgave der Rijmkronijk van J. VAN HELU met kennis van zaken en keurige uitvoering te danken hebben; terwijl de laatste zich door het leveren van belangrijke bijdragen voor de geschiedenis der oude regtspleging verdienstelijk heeft gemaakt. Ook eenen MONE moet allen lof, als romanschrijver, toegezwaaid worden. Doch, aan de andere zijde, is het met de Vlaamsche poëzij nog bitter gesteld. « De hier en daar overgebleven rederijk-kamers (zegt de *Gids*) matten zich af, om door nieuwe voortbrengselen den roem der Belgische letterkunde te handhaven. Wat derzelver uiterlijk betreft, herinneren zij ons treffend den tijd, toen het eerst, in den schoot der rederijkers, de Vaderlandsche dichtkunst ontkiemde. — Van dat alles missen zij niets, — dan eenen HOOFT of VONDEL, die den roem van een volgend tijdperk zal uitmaken." Waarschijnlijk zullen deze echter zoo spoedig niet in *België* opstaan. Wij gronden ons vooral op het onderscheid der omstandigheden. De uitbundige, walgelijke lof, die de hoofden der Vlaamsche dichtschool elkander toekaatsen, zal er ook niet toe bijdragen. Te regt kan men op *Belgie*

(1) *La Haye Sainte* werd door de Franschen genomen, dewijl er geen middel was om er ammunitie in te brengen; de eenige toegang lag geheel onder het geschut van den vijand. (*Tekst.*)

toepassen wat de geleerde VAN 'S GRAVENWEERT van misschien het armste en ongelukkigste tijdstip onzer letterkunde getuigt; « *On créa des sociétés et des académies littéraires à l'infinie, où les médiocrités du jour se passaient mutuellement l'encensoir.*" Die letterkundige clubs bragten, terwijl zij van lieverlede als was vergingen, de Vaderlandsche letterkunde op den oever van haar verderf, waarvoor welligt de schrander hekelende VAN EFFEN haar behoed heeft. Het is waar, dat hij zwaar te kampen had met de middelmatigen van den dag; « doch de Nederlandsche smaak kan, als het karakter verwend worden, geheel verbasterd niet; de geeselende roede wordt hier ten laatste geprezen, niet gelaakt. Het Belgisch karakter verschilt hierin zeer van het onze. Het helt naar het Fransche over, doch zonder die polijsting, zonder dat blinkende in het uiterlijke, zelfs bij vinnigheid en andere onaangename gevoelens. Daarvan mag eene proeve strekken, in den *Gids* bijgebragt. Een der hoofden van de zoogenaamde rederijk-kamer te *Brugge*, FRANCIS CANEEL, vierde zijn jubelfeest; het stroomde rijmelarij; wat erger was, men besloot den rijken oogst te *bondelen*: van den wansmaak kan men oordeelen uit een couplet, uit het eigenlijk gelegenheidslied:

C'est l'amour, l'amour, etc.

't Is CANEEL, CANEEL, CANEEL,
Die hier van deze feeste,
't Is CANEEL, CANEEL, CANEEL,
Die krijgt het schoonste deel.
Wie zal hier al zijn vreemde daden
Van eertijds brengen aan den dag,
Waar hij met lof zich heeft beladen,
En waarop hij nog roemen mag.
Steeds kon hij met behagen
Een lekker teugje doen;
En was in jonge dagen
Geen vijand van 't katoen.
't Is CANEEL, enz.

Wij verzwijgen liefst den naam van den dus geheeten dichter, die nog al naam heeft, en den Vlaamschen zangberg met eene *Ars poëtica* bedreigd heeft. De heer SNELLAERT heeft in de Belgische *Bijdragen voor letteren, kunsten en wetenschappen* den CANEEL-*Bondel* wel verdiend doorvuurd. Hierop werd het rijmersgild woedend, en zond tot wraak aan den beoordeelaar een' brief, vol van de walgelijkste verguizingen. De aanhef van dit curieus stukje van Belgische onbeschoftheid luidt aldus:

« Wees gegroet Professor SN...., voluit gezeid *Snoodaard*, wat heb je de kaken bleek, meer gesteld tot razen, dan tot blazen op een vreugdbazuin! Uwe oogen zien er uit, als die van een Basiliscus. Gij trappelt zoo driftig, alsof je kwikzilver in je lijf, alsof je adders, slangen, venijnig gedierte gegeten hadt! — Walgt een weinig, lieve Heer; het dunkt me dat gij verkropt zijt, dat u een harden kost, een walgelijk geregt op den maag ligt; walgt een weinig en braakt wat, het zal voorbijgaan... zóó! zóó! Dat gaat wel, dat is een braven hutspot, niet waer? Nu houd je wat stil, ik zal geneesheeren laten halen."

Wij verwijzen, voor die begeerig zijn naar het vervolg, naar pag. 30 van den *Gids*. Het is voor een dagblad voldoende. Wij vergaten haast te zeggen, dat VAN DUISE, die anders een matige lofspraak zou verdienen, met BILDERDIJK wordt vergeleken, en Mejufvrouw DOOLAEGHE eene Belgische SAPPHO genoemd wordt. Dit herinnert ons ANNA BIJNS, in het begin der zestiende eeuw met dien eernaam in *Belgie* pronkende, die er intusschen in haren tijd toch meer aanspraak op mag gehad hebben dan de tegenwoordige niet van eenige verdienste ontbloote Vlaamsche puikdichteres. Haren *Aminthas* toezingende, laat zij zich onder anderen uit:

Ik durfde 't zwakke speeltuig drukken,
Door lust en ijverzucht gespoord.
Met vreugd zaagt gij die poging lukken,
En voerdet lust en ijver voort.
Hoe vaak werd uur op uur versleten,
Met land- en zeekaart af te meten,
Van HELLAS en COLOMBUS oord.

Dan weer met LAMARTINE in handen,
Of HELMERS, POPE of BILDERDIJK,
Vergaarden we in hun dichtwaranden,
Het keurgebloemt van FEBUS rijk.
ô FEITH! ik hoorde uw graftoon spreken;
't Gevoel deed stille tranen leken,
Maar 'k juichte op uw vergood muzijk.

— Het jaar 1835 heeft in *Frankrijk* aan 177 nieuwe romans de geboorte gegeven, waarvan slechts 11 vertalingen waren. (Men zegt, dat juist het omgekeerde in *Nederland* plaats gegrepen heeft!) Van de 144 vaders of moeders dezer letterkinderen waren 40 zoogenamde aankomelingen in het vak, en niet minder dan 27 vrouwen, zijnde derhalve omstreeks een vijfde van het geheel getal. De meest bekende namen waren ALFRED DE VIGNY, BALZAE en GEORGE SAND. Hetzelfde jaar bragt nog dichterlijke werken aan het licht, waaronder echter naauwelijks eenige andere dan van VICTOR HUGO onderscheiding verdienden. Het tooneelspel (*Drama*) was bijzonder vruchtbaar, daar 151 nieuwe stukken vertoond werden. De onvermoeibare SCRIBE was voortdurend het weeligste vernuft in dat vak.

— Uit een verslag, dezer dagen aan de algemeene maatschappij voor opvoeding in Londen overgelegd, blijkt, dat in het zeer behoeftig district *Marylebone*, van 1574 kinderen, aan 578 huisgezinnen behoorende, slechts 510 ter schole gaan, terwijl de overigen van alle middelen van onderrigt verstoken zijn! Van deze 578 huisgezinnen bewoonden 324 slechts een vertrek.

— De matigheids-genootschappen in *Engeland*, wier leden zich verbonden, slechts water, koffij of thee te drinken, tellen 300,000 leden. Dezer dagen heeft er te *Londen* eene algemeene vergadering van deze inrigting plaats gehad, waarbij onder anderen, ten bewijze van den goeden invloed, het stadje *Preston* is bijgebragt, alwaar sinds de invoering der matigheids-genootschappen de wanbedrijven 60 ten honderd verminderd zijn. — In het geheele rijk schijnt intusschen het aantal hoofdmisdaden te verminderen. Althans terwijl van 1820 tot 1824 niet minder dan 362 personen, of gemiddeld 90 's jaars teregt gesteld zijn, heeft het getal derzelve van 1832 tot 1836 slechts 155, of minder dan de helft, zijnde slechts 38 's jaars, beloopen. In *Londen en Middlesex*, alwaar van 1827—1829 68 personen, van 1830—1832 slechts 10, en in 1833 maar 2 personen zijn teregt gesteld, is in 1834 en 1835 *niemand* geëxecuteerd.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 11 April. 2 El 0 Palm 7 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D
Den 12 April. 2 El 1 Palm 2 Duim; gewassen 5 Duim; gevallen 0 D

---

§ † † *J. C. FISCHER*, Notaris te *Ede*, als daartoe geauthoriseerd bij dispositie van den Heer President der Regtbank van Eersten Aanleg te *'s Hertogenbosch*, van dato 24sten Maart 1837., is voornemens op Maandag en Dingsdag den 17den en 18den April 1837 telkens des voormiddags ten 10 uren, ten sterfhuize van den Wel. Ed. Gestr. Heer *D. H. B. DE HAAN*, te *Ede*, publiek om kontant geld te verkoopen:

Eenen deftigen en zindelijken INBOEDEL, bestaande in gemaakt GOUD- en ZILVERWERK, JUWELEN en BIJOUTERIEN, Mahoniehouten Meubels, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, verlakt Kristal en Glaswerk, Porcelein en Aardewerk; waaronder een kompleet BLAAUW WEDGEWOOTH TAFELSERVIES, welgevulde BEDDEN en paardenharen MATRASSEN, DEKENS, extra fijne LIJNWADEN, waaronder TAFELGARNITUREN; model Degen, Epauletten, Dragons en verdere Monteringstukken, RARITEITEN, enz: al hetwelk Vrijdag 14 April 1837, voormiddags van tien tot namiddags twee uren voor een ieder te zien zal zijn.

Den eersten dag zullen de meubelen en 's middags 1 uur precies het goud, zilver en juweelen, en den tweeden dag bedden en linnen, glas en aardewerk worden verkocht.

Alles behoorende tot den onder beneficie van inventaris aanvaarden boedel en nalatenschap van genoemden overleden Heer *D. H. B. DE HAAN*.

---

§ § § DE DIRECTIE DER NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN BRANDVERZEKERING, gevestigd te *Tiel*, adverteert dat de gewone jaarlijksche ALGEMEENE VERGADERING VAN DEELHEBBERS gehouden zal worden op Donderdag den 20sten April 1837, des namiddags ten een uur, in het locaal der groote societeit, binnen genoemde stad.

---

§ § § Op Dingsdag den 18den April 1837, des voormiddags ten tien ure, zal men aan het huis Lr. G, No. 136, van ouds genaamd de *Potte-fabrijk*, even buiten *Arnhem*, bij den Rijn, publiek voor contant geld verkoopen eenen zindelijken INBOEDEL, waaronder eenig OUDERWETSCH PORCELEIN. — De goederen zijn Maandag voor den verkoop, van des morgens tien tot des namiddags vier uren, te zien.

---

§ † § Op Maandag den 17den April 1837, des middags ten een uur, zal men te *Tiel* publiek voor contant geld verkoopen, acht op REFORM GESTELDE PAARDEN, van de *Batterijen Veldartillerie*, No 1, en 2.

---

† † † Men vraagt, zoo spoedig mogelijk, in een druk Instituut, eene protestansche Jufvrouw als SECONDANTE, zoo al niet provinciaal geëxamineerd, evenwel voor die betrekking bekwaam en geschikt.

De vereischten zijn: grondige kennis der Hollansche en Fransche talen, Aardrijkskunde Vrouwelijke Handwerken en zoo mogelijk het Wollennaaijen. Adres, met franco-brieven, bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

---

† † † Door vertrek naar elders TE HUUR tegen 1o. Mei aanstaande voor *f* 350 's jaars: een ruim BOVENHUIS, op den Singel, bij de Rijnpoort te *Arnhem* met 7 welingerigte BEHANGEN KAMERS, KEUKEN, ZOLDER, een' afzonderlijken opgang, hebbende een alleraangenaamst uitzigt op den Rijn en de Betuwe.

Nadere informatien, met franco-brieven, onder letter A. bij den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.